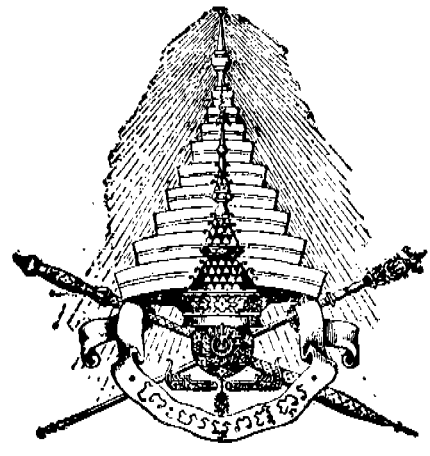

กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ข้าราชบริพารในวังหลวง
 ความที่ประชุมว่า ตามพระราชหัตถเลขา
 ที่พระราชทาน กระแสพระราชดำริที่มานั้น
 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ท่านทั้งปวง
 ยินคาที่ มาประชุม ณ ที่นี้ เป็น รัฐมนตรี แล้ว
 แลใน พระราชบัญญัติ มีว่าให้ผู้ที่
 รัฐมนตรี ถวายสาขาด เพราะฉะนั้น ขอให้
 ถวายสาขาด แลรับพระราชทานน้ำพระ
 พิพัฒน์สัตยา ตามพระราชบัญญัติ รัฐมนตรี
 ที่ได้รับไว้แล้วนี้ รัฐมนตรี ทั้งปวงได้
 ถวายสาขาด เป็น ๒ คราว คือ คราวแรก
 รัฐมนตรี ทั้งปวง องค์มนตรี แล้ว ๓๖ คราว
 หลัง รัฐมนตรี ที่ยังไม่ได้เป็น องค์มนตรี ๕
 แล้ว สถาปนาเสนาบดีสาขาด เสร็จแล้ว เข้า
 ไปรับพระราชทาน น้ำพระพิพัฒน์สัตยาตาม
 ลำดับ เสร็จแล้ว สถาปนาออก แจ้งความต่อ
 รัฐมนตรีว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
 พระราชดำรัส มา จะได้อ่านในที่ประชุม
 ณ ที่นี้ แลแล้ว สถาปนา ก็อ่าน พระราชดำรัส
 จบแล้ว รัฐมนตรี ถวายคำนับพร้อมกัน
 แล้ว สถาปนาได้ เชิญประชุม ปลูกษา
 ถึง เรื่องที่จะเรียบเรียงหนังสือ ทูลเกล้าฯ
 ถวาย คอย พระราชดำรัส รัฐมนตรี ทั้งปวง
 ได้เห็นพร้อมกัน ให้สถาปนาได้ ทรงวาง
 มา แล จะได้นัดประชุมตรวจต่อไปในวัน
 ประชุมหน้า เวลาทุ่มเศษ เสร็จ การ เชิญ
 รัฐมนตรี สภา

พระราชดำรัสในการ
 เปิดการประชุมรัฐมนตรีสภา

ท่านทั้งหลายผู้มีเกียรติยศ เป็น รัฐมนตรี
 ผู้มีความซื่อตรง แลเป็นที่รักทั้งปวง
 ท่านทั้งหลายได้ฟังพระราชบัญญัติตั้ง รัฐ
 มนตรีสภา ที่อ่านขึ้นแลกับทั้งได้ทราบ คำสั่ง
 ซึ่งได้ตั้งให้เป็น สภานายก อธิบดี รัฐมนตรี
 แล สภาเสนาบดีแล้ว ที่ประชุมอันนี้แล้ว
 เมื่อท่านทั้งหลาย ได้กระทำสำเร็จ
 สาขาด ตาม ความที่ ว่าไว้ใน มาตรา ๔ ของ
 พระราชบัญญัติ นั้นแล้ว เราอยาก จะแจ้ง
 โดยสังเขปว่า ความคิดของเราที่ตั้ง พระ
 ราชบัญญัติ นี้เป็นอย่างไร แลเรามีความ
 มุ่งหมาย จะให้ท่านทั้งหลาย กระทำการ ให้
 เต็มตามความประสงค์ของเราเพียงไร ด้วย
 ตั้งแต่แรก ๆ ในราชสมัยของเรา
 เราได้มีความคิดเห็นว่า ถ้าจะให้ มีผู้ประกอบ
 ด้วยสติแลปัญญา ประชุมกันอยู่ เป็น อัครราช
 สำหรับที่จะได้ช่วยกันแก้ไข กฎหมายเก่าที่
 ใช้ไม่ได้แล้ว แลสำหรับที่จะได้คิดทำ
 กฎหมายใหม่ทั้งนี้ ก็จะเป็นการดี อยู่ เหตุ

ฉันนี่เอง จึงได้ตั้งที่ปรึกษาาร ข้าราชการแผ่นดิน ก็
 เราได้ประ เปร ษานเองนี่ เป็นที่ ประชุม อัน
 หนึ่ง ซึ่งได้เห็นเป็น ประโยชน์ ที่ได้ ตก แต่ง
 การ ที่ เกี่ยวข้องด้วย กฎหมาย มาเป็น หลาย
 ปีแล้ว

ครั้นต่อมา ก็มีเหตุต่าง ๆ ที่ ไม่ต้อง การ
 จะกล่าวไว้ ในที่นี้ เห็น พ้นเหตุมาทำให้เป็น
 ที่ ขัด ขวางหัวใจ อันดี ของเราใน ทำน ทั้ง
 หลายที่ ย่อมทราบว่า ใน ปี หลายนี้ เราก็มี
 โรคพาช มาเบียดเบียน ไม่ให้ ได้ กระทำ การ
 แผ่นดิน ได้ ขว ครอบ เต็มตาม ความประสงค์ ของ
 เราได้ ครั้น เมื่อ เราหายเจ็บแล้ว เราก็มา
 เห็น ว่า มี การ อยู่เป็น อันมาก ที่ จะ ต้อง แก้ไข
 ให้ดี และเราเห็น ว่า พระบรมชนกนาถราชของ
 เรา แลพระเจ้าแผ่นดิน ทั้งหลายแต่ก่อน ๆ มา
 ได้ ตั้ง พระราชกำหนดกฎหมายไว้ เป็น สิ่ง
 ที่ ใช้ดี มีคุณใน สมัย เมื่อ ทำราชการ ก็มี แต่ใช้
 ได้ ต่อ มาภายหลัง อีก ข้าพเจ้า เห็น เพราะ
 ฉะนั้น เราจึง ต้อง คิด จะ ให้มี กฎหมาย ใหม่ ซึ่ง บ้าง
 สำหรับ ให้ สัมกับ ความ ต้อง การขอ ณะ ประชา
 ชน ที่ เป็น อยู่ ใน ประชานี้ ข้าพเจ้า มา จึง จด
 ติวลงใจ ว่า การ ที่ ควร จะ พิจารณา เป็น ข้อ ต้น
 ในทาง ที่ คิด นี้ ก็คือ ที่ จะ ตั้ง ที่ ประชุม ขึ้น
 ใหม่ ซึ่ง จะ ให้ มี การ ขอรุ่ ที่ จะ ช่วยเรา กระทำ
 การ ไป ใน การ กฎหมาย ต่าง ๆ นี้

แต่ จึง คิด การ จะ ตั้ง ที่ ประชุม นี้ ของ เรา ที่
 เป็น พระ เจ้า แผ่นดิน นี้ มี มี ประ โยชน์ มาก เรา
 ต้อง ระวัง รักษา การ ทั้งปวง ที่ จะ ได้ ได้ กระทำ
 สำเร็จ ไปตาม กฎหมาย ที่มี อยู่ ทั้งสิ้น แล เมื่อ
 มี ผู้ ทำผิดกฎหมาย ฤฯ เมื่อ มี เหตุ ถึง ถึง

กันด้วย เนื้อ ความใน กฎหมาย ฤฯ ด้วย การ
 ที่ จะ ใช้ กฎหมาย อย่างไรก็ดี เรา ก็ ต้อง
 พิจารณา ที่ จะ ได้ ลง โทษแก่ ผู้ ผิด ฤฯ ต้อง เป็น
 ผู้ ตัก สิ้น ใน ระหว่าง ที่ ความ ทั้ง สอง ฝ่าย ว่า ผู้
 ใด ชอบ ผู้ ใด ผิด คนนี้ แล ใน การ ที่ จะ ช่วย
 กัน ฤฯ จะ ทำ การ เหล่านี้ แทน กว เรา ต่อ ๆ ไป
 ใน ส่วน ราชกิจ ที่ จะ กระทำให้ สำเร็จ ตาม กฎหมาย
 นี้ ก็ ที่ ฤฯ ใน ส่วน ราชกิจ ที่ จะ พิจารณา คดี
 ความนี้ ก็ ที่ เรา ก็มี เสนา ยดี ข้า หลวง ผู้
 ว่า ราชการ เมือง แล ข้า ราชการ ทั้ง หลาย
 ฝ่าย ข้าราชการ อยู่ ส่วน หนึ่ง กับ เรา ก็มี ผู้
 พิพากษา ธรรมดา แล ข้า ราชการ ทั้ง หลาย
 ฝ่าย ธรรมดา อยู่ อีก ส่วน หนึ่ง เป็น ผู้ ซึ่ง ทั้ง
 หมก ด้วย กัน อัน จำ เป็น ต้อง กระทำ การ แทน ตัว
 เรา แล เป็น ผู้ รับผิดชอบ ต่อ เรา ด้วย ใน
 ส่วน ราชกิจ ที่ จะ คิด ทำ กฎหมาย นั้น ตั้งแต่
 เวลา ซึ่ง ที่ ปรึกษา ราชการ แผ่นดิน ออก ไม่
 ได้ กระทำ การ มา แล้ว ก็ ไม่ได้ มี พนักงาน
 จัดไว้ เป็น แขน สำหรับ ช่วย กัน ทำ การ ส่วน
 การ อัน จะ ช่วย กัน ทำ ส่วน นี้ นั้น แล ที่ เรา มี
 ความ ทำน ทั้ง หลาย อยู่ แล เรา มีความ หวัง
 ใจ จึง ว่า ทำน ทั้ง หลาย ของ ข้าราชการ และ
 กระทำ การ ให้ มี ประโยชน์ ของ ทำน ทั้ง
 หลาย เหมือน อย่าง เรา ได้ กระทำ มาเอง
 แล้ว คือ ว่า ข้อ คดี แล ข้อ สำคัญ อัน เป็น ที่
 จำง ความ ของ ผู้ ทำ กฎหมาย ทั้ง ปวง นั้น
 ต้อง ให้ มี การ ที่ จะ ตั้ง ที่ ประชุม ขึ้น
 แก่ ตัว คน แล แก่ ทนาย สม บัติ ของ คน ใน
 เมือง ที่ ได้ กระทำ กฎหมาย ไว้ สำหรับ ใช้ ที่ นี้
 แล้ว แล ต้อง ให้ มี การ ทำน บ้าง ออก หนึ่ง

ความเจริญรุ่งเรืองแลความสุข ของคนพลเมืองนี้ ให้มาลที่สุทที่ จะให้มิได้ ฉะนั้น ในการที่จะให้บรรดาถึงความประสงค์จำนงหมายเหล่านี้ ก็จำเป็นที่วงกฎหมายนั้นให้ได้กระทำขึ้น โดยน้ำใจไม่มีความลำเอียง ให้ได้ถูกต้องสมควร กับจารีต ที่เป็น การยุติธรรม แลการเมตตา กรุณาอยู่เป็น นิรันดร เป็น การที่คนก็ ทั้ง ปวงใน สากลโดย ย่อมเคารพนับถือ แลทำตาม แลเป็น การ ซึ่งมี ใน พระพุทธ ศาสตราวุธเป็นต้น อันเป็น การ จำเป็นที่ จะ ต้องแต่งกฎหมาย ไว้ โดยดีด้วยคำอัน ชัดเจน แลแน่นอนว่า สิ่งใด ชอบด้วยกฎหมาย สิ่งใดผิด เพื่อว่า จะให้มีทาง ที่สงบสุข อยู่เยี่ยงกัน . ด้วย ด้วยคำที่ แปลความประสงค์ ของกฎหมายนี้ อย่างแน่ชัด ที่สุทที่ จะมิได้ แลในที่สุดก็ จำเป็น ด้วยว่า ถ้าคนพลเมืองในพระ ราชอาณาจักร จะเป็นคนมี ฉลาดคน รุนคนใด จะเป็นคนถือ ศาสนาใด ๆ เป็นชาติ ภาษาใด ๆ ก็ดี เมื่อถูกคุมเหง แลแล้ว ก็ควรจะให้ไว้รับ สนิทไมใน ศาล แห่ง โดยพิจารณาให้แล้วเร็ว แลอย่าให้เสีย ค่า ขวรมเนียมมาก อีก ประการ หนึ่งถ้าผู้ใด กระทำผิดต่อ อาญา กฎหมาย ก็ควร ให้มีการชำระ สะสางให้ไว้ด้วย ผู้ผิดนั้น มา ว่าไว้ด้วย ผู้ต้องหาว่า กระทำผิด นั้นแล้ว ก็ให้ชำระกัน โดยยุติธรรมอย่าให้ ต้อง ถูก ชัง คุมตัวไว้ นานกว่าที่ จำ เป็น จะ ต้องเอาไว้ เพื่อ รวบรวม คำพยานที่เป็น หลักฐาน สำหรับ การชำระ เท่านั้น

ข้อความ เช่นนี้ แล เป็น หัวใจ ความที่ เรา

มุ่งหมายว่า ท่าน ทั้ง หลาย จะได้ ช่วยกันคิด อาน แก่ใจ กฎหมาย สำหรับ ความแพ่ง ความ มี โทษ แลสำหรับ รักษา การทั่วไป ร่าง กฎหมาย ต่าง ๆ นั้น จะให้ ส่ง มาให้ปลุกษา กัน ในเร็ว ๆ นี้ ก่อน เมื่อที่ ประชุมนี้ เราได้ อนุญาตให้ ออกกฎหมายลักษณะ พยาน ซึ่งมีกำลังไว้ พิมพ์ อยู่ สำหรับ ประการ แลเราประสงค์ ที่ จะให้ รับออก กฎหมาย ที่ จะเปลี่ยน แปร ลักษณะ กระบวน พิหารณา คกที่มี โทษ หลวงนั้น โดยเร็ว ด้วย แต่ท่าน ทั้ง หลาย คง จะได้ มา ปลุกษา กัน ในเร็ว ๆ แล้ว ซึ่งร่าง กฎหมาย ต่าง ๆ คือ ลักษณะ กระบวน พิหารณาความแพ่ง ลักษณะ กระบวน พิหารณาความ มี โทษ หลวง กฎสำหรับ โรง จำนำ ข้อบังคับ สำหรับ การ บ่อ แร่ ข้อบังคับ สำหรับ เติบ เรือ ใน ท้อง น้ำ ข้อบังคับ สำหรับ คุกลด สดาม ในบรรดา ข้อ บังคับ ทั้ง หลาย ที่ เกี่ยวข้อง มาก ก็คือน้อย ก็ดี กับ คนในบังคับต่าง ประเทศนั้น ท่าน ทั้ง หลาย จะ ต้องเอาใจใส่ อย่าได้เอา ข้อบังคับ อันใด อันหนึ่ง ซึ่ง เป็น การ โต้แย้ง ขัด ขวาง ต่อ ข้อความใน หนังสือ สัญญา ทั้ง หลาย ที่ ใช้ อยู่ คุก วมนี้ นี้ มา ขอ อนุญาต ต่อเรา เลย

การ งาน ของ ท่าน ทั้ง หลายนี้ ก็หนัก อยู่ เราได้ไม่ ได้ มุ่งหมาย ว่า ท่าน ผู้ใด ผู้หนึ่ง ซึ่ง อยู่ใน ที่ ประชุม นี้ จะได้ เคย คิด มา แต่ก่อน แลมีความรอบ วู้แน่นอน ในเรื่อง ความ ทั้ง ปวง ที่ ท่าน ทั้ง หลาย จะ ต้อง มา ตัก สนิทใจ ว่า จะชอบ อย่างไร ด้วย เพราะ เหตุ นี้ เราจึง ให้ มี ข้อความ ไว้ ใน มาตรา หนึ่ง ของ พระ ราชบัญญัติ นี้ว่า ควร ที่ ท่าน

อันผล ยะเลื่องลือการกรมการ พิเศษ แล
 ใน พวก กรมการ นั้น ต้องมีพวก รัฐมนตรี
 อยู่เฉพาะ กิ่ง หนึ่ง ด้วย เพื่อ ว่า ท่าน ทั้ง หลาย
 จะ ได้ เลือ กหา ผู้ คน ที่ อยู่ใน พระ นคร นี้ แล
 เป็น ผู้ ที่ มีความ รอบรู้ แก่ นอก ใน เรื่อง นั้น
 มา เข้า ถิ่น เป็น กรมการ ได้

บาง ที่ การ ก็ จะ เป็น เช่น ใด ว่า ท่าน ผู้ หนึ่ง
 ใน พวก นี้ จะ มีความ เห็น เชื้อ แน่ แก่ ใจ แขนง
 แกร่ง ว่า เป็น การ จำ เปน แล เป็น การ วัธน์ ที่
 จะ มี กฎหมาย ข้อ บัญญัติ ใน เรื่อง อัน หนึ่ง ซึ่ง
 บัญญัติ ใด มี ร่าง กฎหมาย มา ยื่น ไว้ ต่อ ที่
 ประชุม เมื่อ เปน เช่น นั้น แล ถ้าว มี รัฐมนตรี
 ผู้ หนึ่ง ร้อง เห็น ด้วย อีก สาม นาย แล ผู้ หนึ่ง
 ก็ ว่า ข้อ ความ เจริญ ก็ เชื้อ ปลูก ขน แล ท่าน ทั้ง
 หลาย เห็น เช่น อัน หนึ่ง มาด กว่า กัน ก็ จะ วินิจฉัย
 ได้ ว่า ควร ให้ ร่าง กฎหมาย เจริญ นั้น ขึ้น
 แล นำ มา ขอ อนุญาต ให้ เรา เห็น ชอบ ด้วย
 เรา ไม่ ควร ต่อ ไป

เพราะ เห็น อยู่ เต็ม ใจ ว่า กิจ การ ที่ ท่าน
 ทั้ง หลาย ต้อง ทำ นี้ เป็น การ สำคัญ อยู่
 เรา จึง ได้ ถัด ลง ใน มาตรา ๗ ของ พระ ราช
 บัญญัติ นี้ เป็น การ ล่วง นำ ไว้ ใน การ ที่ พระ
 เจ้า แผ่นดิน จะ ทรง เสด็จ เปน พระ ราช อาระ
 ราช การ แผ่นดิน ไม่ ให้ ถัด ออก ไป ครั้ง หนึ่ง
 คราว หนึ่ง ไทย อา ไศรย เหตุ ที่ จะ ต้อง เล็ด รั
 ประพาศ จาก พระ นคร ถูก ทรง พระ ประชวร
 อยู่ ฤๅ มิ เหตุ อื่น ๆ นั้น แล เรา ได้
 ตัด สิ้น แล้ว ว่า แม้ การ จะ เปน ไป อย่าง นี้
 แล เมื่อ มี ข้อ กำนาค คำมไว้ ตาม ที่ จะ ต้อง
 มี นี้ แล้ว ท่าน ทั้ง หลาย ก็ ได้ ทำ การ ต่อ ไป
 ได้ ไม่ ให้ เปน ที่ ขัด ข้าง แล ร่าง กฎหมาย

ที่ ได้ ปลูก ขน ถัด ลง แล้ว ก็ ให้ ใช้ ไม้ กาน
 ความ ที่ ว่า ไว้ นั้น ด้วย

บาง ที่ ก็ จะ มี อยู่ เจริญ ๆ ที่ ท่าน ทั้ง หลาย
 จะ ต้อง คั้น ทา เทียบ เคียง กฎหมาย ต่าง ๆ ที่
 ใช้ อยู่ใน เมือง ต่าง ประเทศ แล หัว เมือง
 ของ เมือง ต่าง ประเทศ แต่ อย่างไร ก็
 เรา มีความ ไว้ ใจ ว่า ท่าน ทั้ง หลาย คง จะ ตรี
 ครอง การ การ ทั้ง หลาย ที่มี เฉพาะ สำหรับ
 กับ บ้าน เมือง เรา อยู่ นี้ เป็น สำคัญ เปน นิ
 การ ที่ เรา คิด จัด การ แล้ว ไซ้ ขรรณนิยม ให้
 กั้น นั้น ต้อง ให้ เปน การ มี นก แล เปน การ
 ประกอบ ด้วย สติ สัมปชัญญะ เรา ไม่ ควร ที่
 จะ เปลี่ยน แปลง ฤๅ จะ จัด การ แล้ว ไซ้ ขรรณ
 นิยม ที่มี อยู่ ทุก วัน นี้ ให้ ใหม่ ไป หมก สิ้น
 ที่ เกียว แล ไม่ ควร ที่ จะ หลับ ตา เขา อย่าง
 ทำ ตาม ขรรณนิยม ที่มี ใน ที่ อื่น หาก ว่า เรา
 จะ ต้อง ค่อย ๆ ทำ การ ให้ กั้น โดย ลำดับ ใน
 การ ที่ เปน สิ่ง ต้อง การ จะ จัด ให้ กั้น แล้ว แล
 เล็ด ดอน แต่ สิ่ง ที่ เห็น เช่น นั้น แต่ ว่า ไม่ ฤๅ
 เปน ของ ใช้ ไม่ได้ แล้ว เท่านั้น ทุก เมือง อื่น ๆ
 แล ใน เมือง นี้ เปน สำคัญ ทั้ง สิ้น ย่อม มี
 ขรรณนิยม หลาย อย่าง ซึ่ง เปน ที่ จะ ต้อง
 หนี ถือ กัน ไม่ใช่ เพราะ ว่า เปน ขรรณนิยม
 เก่าแก่ มา แต่ โยวาทน์ เสมอ เหมือน กับ ชาย
 ของ ประเทศ นี้ อย่าง เดียว หาก เพราะ ว่า
 เปน ขรรณนิยม ที่ สนิท แน่น แน่น แก่ น้ำ ใจ แล
 ความ เชื้อ มั่น ของ อารยา ประชาชน แล เพราะ
 ว่า ถ้า จะ เล็ด ดอน ขรรณนิยม เช่น นี้ เสีย ก็
 จะ ไม่ เปน แต่ เพียง ที่ จะ เปน ภัย เกิด ขึ้น แก่
 บ้าน เมือง ที่ ตั้ง อยู่ ได้ อย่าง เดียว หาก จะ
 กระทำ ให้ อารยา ประชาชน ไม่ เปน ผล สุก ด้วย

ขอให้ท่านทั้งหลายจงช่วยกัน ในทาง
 ที่กล่าวมานี้ แต่ดำเนินไปในหนทางที่
 คึก จักการ แก่ใจ ขวมนิยม ให้ดีขึ้น ด้วย
 ความมั่นคง แต่ความอดสูทน บ่ากล้ายาก
 แต่ใน ขณะ เกี้ยวกัน ต้องให้พร้อมด้วย สติ
 สัมปชัญญะ และอย่าให้ รียบร้อน โดยเหตุ
 ไม่สมควร ฎาประกาศก วิจารณ์ ขัญญาได้
 เมื่อ ท่าน ทั้ง หลาย ได้ ทำ การ ทั้ง นี้ แล้ว
 ท่าน ทั้ง หลาย ก็ จะ ให้ ช่วย ทำ การ ให้ เป็น
 ความจริงแก่กรุงสยามต่อไป แต่ท่านทั้งหลาย
 ก็จะเป็นผู้สมควร ที่จะให้ รียบ ความชอบใจ
 ของเรา และขออาณว ประชาชนชาวสยามด้วย

พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

วันที่ ๒๘ มกราคม วันโกสจันทร์ ค.ศ. ๑๑๑
 (พระบรมนามาภิไธย) จุฬาลงกรณ์ ๒, ๖,

ราชพระนาม แลนาม ใน รัฐมนตรีสภา
 สภา นายก

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นพิทย
 ลาดพยุหิชาภา ๒, ๖, ๒, ๖, ๒, ๖, ๒, ๖, ๒, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

อุปนายก

พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ ๒, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

รัฐมนตรี

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุช
 วิวัฒนา กรมพระจักรีพรวิพงษ์ ๒, ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษี
 ศรีสวัสดิ์ กรมพระภาณุพิบูลย์วงษ์ ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นนคร
 วรฤทธิ ๒, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖,

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร
 ๒, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นศิริวิชัยสิงภาค
 ๒, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์
 วโรประการ ๒, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖,

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นสมมต
 อมรพิบูลย์ ๒, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นดำรงราชา
 นุภาพ ๒, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖,

พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุน
 นครานุวัตรวิมล ๒, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าไชยันต
 มงคล ๒, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

เจ้าพระยาวิเทศนิเทศ ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,

เจ้าพระยาพลเทพ ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

เจ้าพระยาภาณุวงษ์มหาโกษาธิบดี ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

เจ้าพระยาภาณุวงษ์ ๖, ๖, ๖, ๖,
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นพรทิม
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าจันทร์
 ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖, ๖

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุญเรือน
 เรืองศรี ท, ๑, ม, ม, ๓, ๗,
 พระวรวงษ์เธอ พระองค์เจ้าขจรจรัสวงษ์
 ม, ๗, ม, ๗, ม, ท, ๑, ๖, ๖, ๓, ม,
 หม่อมเจ้าขาว ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
 กรมพระเทเวศร์ วิชัยเทวี ท, ๑, น, ๗, ม, ม,
 หม่อมเจ้าอลังการ ในสมเด็จพระเจ้าบรม
 วงษ์เธอ เจ้าฟ้ามหาดลาง กรมสมเด็จพระ
 บำราบปรปักษ์ ท, ๑, น, ๗, ม, ม,
 หม่อมเจ้าเพ็ญ ในพระเจ้าราชวรวงษ์เธอ
 กรมหมื่นภุมมินทรภักดี ท, ๑, น, ๗, ม, ม,
 พระยาสุพรรณเขตไชโย ท, ๑, ๖,
 ๑, ๓, ๓, ๗, ๖, ๑, ๓,
 พระยาศรีพิภพกรม ท, ๑, ๖, ๑, ๓, ๓, ๗,
 ๖, ๓, ๓,
 พระยาไชยวิชิตที่เพชรพิไชย ท, ๑, ๖,
 ๓, ๗, ๓, ๓,
 พระยามหาอำมาตยาธิบดี ม, ๗, ๓, ท, ๑, ๖,
 ๑, ๗,
 พระยาศรีวิชัยรัตนโกสินทร์ ม, ๗, ๓, ท, ๑, ๖,
 ๓, ๗, ๖, ๑, ๓,
 พระยาอภัยรัตนโกสินทร์ ท, ๑, ๖, ๓, ๗,
 ๓, ๓, ๓, ๓, ๓, ๓, ๓, ๓,
 พระยาอภัยรัตนโกสินทร์ ม, ๗, ๓, ท, ๑, ๖,
 ๑, ๓, ๓, ๓, ๓, ๓, ๓, ๓,
 พระยาอภัยรัตนโกสินทร์ ท, ๑, ๖, ๓, ๗, ๓,
 พระยาอภัยรัตนโกสินทร์ ม, ๗, ๓, ท, ๑, ๖,
 ๑, ๗,

พระยามหาเทพ ท, ๑, ๖, ๗, ๓, ๓,
 พระยามหาเทพ ท, ๑, ๖, ๗, ๓, ๓,
 ๖, ๑, ๓,
 พระยาราชวรวงษ์ ท, ๑, ๖, ๑, ๓, ๓, ๗,
 พระยาอภัยรัตนโกสินทร์ ม, ๗, ๓, ๓,
 พระยาราชวรวงษ์ ท, ๑, ๖, ๗, ๓, ๓, ๓,
 พระยาอภัยรัตนโกสินทร์ ๖, ๓,
 พระยาอภัยรัตนโกสินทร์ ๓, ๓, ๗, ๗,
 พระยาอภัยรัตนโกสินทร์ ๖, ๓,

ข่าวเพลิงไหม้

วันที่ ๒๒ มกราคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๓
 เวลา ๓ ทุ่มเศษ เกิดเพลิงไหม้ ขึ้นที่ โรง
 เลื่อยหลวงศักดิ์ นายเวร ที่ให้เงินเคียงเข้า
 ค่ายลริมคลองบางลำภู ตรงหน้าวัดรังษิษัม
 แล้วเพลิงลุกลามไหม้เรือนโรง ทั้งจะมีเพลิง
 หนีไปนี้
 หลวงศักดิ์ นายเวร โรงเลื่อยเครื่องผูก ๕ ห้อง
 ๑ หลัง ๓ ห้อง • หลิวเรือน ๓ ห้อง ๑ หลิว เรือน
 เครื่องลับเงินเคียง ๓ ห้อง ๑ หลิว โรงเงิน
 กิว ๓ ห้อง ๒ หลิว พลตระเวนแลคหาวไก
 ไปช่วยดับโดยแรงเพลิงจึงได้สงบหา
 ได้ลุกลามต่อไปไม่
 วันที่ ๒๖ มกราคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๓
 เวลาบ่ายโมงเศษ เกิดเพลิงไหม้ ขึ้นที่ เรือน
 ลม ไปจนวัดประทุมคงคา ค่ายหลวงโรงสุขน้ำ
 พระยาไชยวิชิตราชเศรษฐี (เลียบ) ข่าวพิศการ
 รมมีต่อไปในแผ่นหน้า